

Súd: Okresný súd Zvolen
Spisová značka: 16Pc/20/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6723203473
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Ďurianová
ECLI: ECLI:SK:OSZV:2024:6723203473.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen v konaní pred sudkyňou JUDr. Katarínou Ďurianovou, v právnej veci navrhovateľky ako osoby oprávnenej z vyživovacej povinnosti: A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C., štátny občan SR, proti otcovi ako osobe povinnej z vyživovacej povinnosti: D. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom E. F. XXXX/XXX, XXX XX G., štátny občan SR, o zvýšenie výživného na plnoleté dieťa, takto

rozhodol:

I. Otec D. B., nar. XX.XX.XXXX je povinný prispievať na výživu dcéry A. B., nar. XX.XX.XXXX počnúc od 17.08.2023 zvýšeným výživným vo výške 200,- Eur mesačne, vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám navrhovateľky.

II. Zameškané výživné za obdobie od 17.08.2023 do 31.12.2023 v sume 650,20 Eur súd povoľuje otcovi splácať v mesačných splátkach po 20,- Eur počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku spolu s bežným výživným k rukám navrhovateľky s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

III. Týmto dochoďa k zmene rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 6P/14/2019-52 zo dňa 03.10.2019 v časti týkajúcej sa výživného na A. B..

IV. V prevyšujúcej časti súd návrh navrhovateľky zamietla.

odôvodnenie:

1. Dňa 17. 8. 2023 podala navrhovateľka návrh na zvýšenie výživného pre plnoleté dieťa, ktorý odôvodnila tým, že odporca je jej otcom. Manželstvo jej rodičov bolo rozvedené dňa 17. 10. 2019 rozsudkom Okresného súdu Zvolen 6P 14/2019-52, na základe čoho bola zverená do osobnej starostlivosti matky. Otec bol zaviazaný k vyživovacej povinnosti 55,- Eur mesačne vždy do 15-teho dňa v mesiaci. Od posledného určenia výšky vyživovacej povinnosti ubehli cca 4 roky. V tom čase bola žiačkou 9. ročníka základnej školy J. Alexyho Zvolen. Teraz študuje na Gymnáziu J.G.Tajovského v Banskej Bystrici. V školskom roku 2023/2024 bude žiačkou 4. ročníka, čím sa jej podstatne zmenili a narástli náklady spojené hlavne so štúdiom a prípravou na vysokú školu. Otec jej okrem výživného neprispieva. Celú starostlivosť o ňu zabezpečuje matka. Otec je na čiastočnom invalidnom dôchodku a jeho mesačný príjem je asi 340,- Eur. Býva v 4. izbovom byte, ktorý je v jeho osobnom vlastníctve. Okrem toho vlastní niekoľko garáží a osobných áut. Matka je zamestnaná ako nekvalifikovaná učiteľka a jej mesačný príjem je asi 950,- Eur. Bývajú v 3 izbovom nájomnom byte, cez školský rok je ubytovaná v školskom internáte v Banskej Bystrici, za ktorý platí 60,- Eur mesačne. Keďže preukázateľne od posledného určenia výživného na jej strane došlo k podstatnej zmene, vrátane jej mladšej sestry, ktorá nastupuje na konzervatórium v Bratislave, čo vyžaduje ďalšie zvýšené výdavky z rodinného rozpočtu a bez žiadneho pravidelného príjmu z jej strany. Na základe uvedeného navrhuje zvýšiť výživné na jej osobu odo dňa podania návrhu na sumu 220 Eur mesačne. Je žiačkou 4.ročníka na Gymnáziu J.G.Tajovského v Banskej Bystrici a jej výdavky v plnej miere hradí jej matka. Otec prispieva matke sumou 55,- Eur mesačne. Počas prázdnin brigádovala a zarobila si 248,82 Eur, počas školského roka to

nie je možné, keďže býva na internáte a musí sa pripravovať a vyučovanie, maturitu a prijímacie skúšky na vysokú školu.

Jej mesačné výdavky sú:

- býva spolu s mamou a sestrou, náklady za byt a energie, internet spolu 280,- Eur,
- Poplatok za internát 60,- Eur,
- Strava 50,- Eur, obedy škola + 70,- Eur mesačne večere, raňajky internát + strava doma 40,- Eur,
- Hygiena 30,- Eur,
- Poplatok za stužkovú 15,- Eur + ďalšie náklady (šaty,...),
- Doučovanie anglického jazyka 120,- Eur,
- Lieky 20,- Eur,
- Telefón 18,- Eur,
- Cestovné 15,- Eur,
- Doučovanie – príprava na vysokú školu + materiál

Jednorázové poplatky: - Príspevok ZRŠ 35,- Eur 1 x ročne

Výdavky uhradené počas školského roka:

- Plavecký výcvik 200,- Eur,
- Školský poznávací výlet 400,- Eur,
- Poplatok za učebnice + prefotenie potrebných materiálov do školy, zviazanie do hrebeňovej väzby 50,- Eur (ešte aj bude hradíť)
- Minierasmus Bratislava 190,- Eur,
- Koncoročný školský výlet Liptovská Mara 100,- Eur,
- Trhanie zubov 55,- Eur a 45,- Eur.

Tieto poplatky síce nie sú mesačné, ale aby ich mohli zrealizovať, museli si na ne našetriť.

2. Otec navrhovateľky sa k návrhu písomne nevyjadril.

3. Súd prejednal vec na pojednávaní dňa 05.01.2024 za prítomnosti oboch účastníkov, ktorí mali predvolanie na pojednávanie doručené riadne a včas.

4. Z výpovede navrhovateľky ako osoby oprávnenej z vyživovacej povinnosti súd zistil, že tento návrh si podala, nakoľko je už dospelá a teda ho už nemohla za ňu podať matka. Je v maturitnom ročníku s tým, že len internát ju stojí 60,- Eur mesačne a otec platí 55,- Eur mesačne celkové výživné. Čo sa týka úhrady výživného, toto výživné otec platí načas s tým, že posledné výživné uhradil tých 55,- Eur v decembri 2023. Ona v súčasnosti nemá čas ani priestor si platiť tieto výdavky, nakoľko sa pripravuje na maturitu. Sestra odišla študovať strednú školu do Bratislavy a mama to nestíha všetko platiť, nemá z čoho. Mama je v súčasnosti asistentkou učiteľa s tým, že platovo išla o jednu triedu nižšie. Jej čistý plat je cca. vyše 1 000,- Eur mesačne. Jej nevyhnutné náklady sú, čo sa týka obedov v škole 50,- Eur. Potom jej mama posielala na raňajky a večere v škole 70,- Eur mesačne a strava doma ešte tých 40,- Eur. Býva s mamou s tým, že býva tam ešte aj sestra, ktorá chodí na strednú školu, byt ich stojí 280,- Eur mesačne. Ďalej platí internát 60,- Eur mesačne. Čo sa týka hygieny 20-30 Eur mesačne. Obuv a šatstvo 15,- Eur mesačne. Lieky 20,- Eur mesačne, mobil 18,- Eur mesačne, cestovné 15,- Eur mesačne. Potom má v rámci doučovania angličtinu 120,- Eur mesačne, ďalej pravidelný náklad má stužkovú 15,- Eur mesačne a zaplatila si doučovanie na medicínu to bol jednorázový výdavok 350,- Eur mesačne. Okrem týchto pravidelných výdavkov má aj nepravidelné výdavky, ktoré predstavujú ZRPŠ 1x ročne 35,- Eur, potom na konci školského roku 2023 boli na plaveckom výcviku, čo stálo 200,- Eur, potom to bol školský poznávací výlet 400,- Eur, miniErasmus Bratislava 190,- Eur, potom boli na koncoročnom výlete 100,- Eur. Ďalej si dala vytrhnúť zuby, kde platila za toto 55,- Eur a 45,- Eur. Boli aj na vianočných trhoch v Krakove, tento výlet ju stál 30,- Eur. Toto sú také jednorázové výdavky. Študuje v IV. ročníku na Gymnázium Tajovského Banská Bystrica, je to maturitný ročník. Nemá žiadne vážne ochorenia, akurát si kupuje lieky na akné, nevidela sa s otcom pol roka. Čo sa týka jej príjmov, z brigád si dokáže mesačne zarobiť tých 30,- Eur. Otec platí výživné pravidelne s tým, že nemá dlžoby k dnešnému dňu. Odo dňa podania návrhu sa nestretli, a ani nič mimo výživného jej nedal, nekontaktujú sa, otec ju zablokoval na sociálnych sieťach. Vysporiadanie tých 9.000,- Eur bolo vlastne vysporiadanie medzi mamou a otcom po rozvode s tým, že otec ju vyplatil z bytu, čo ona vložila do bytu, ktorý je teraz písaný len na otca. Z týchto 9.000,- Eur si oni zariadili ich nájomný byt. Ďalej uviedla, že podľa jej názoru otec vie predať minimálne jednu garáž. Ona mala platené sporenie aj s úrazovým poistením s tým, že jej bude nasporená suma vyplatená, keď bude mať 18 rokov s tým, že keď sa rodičia rozviedli, tak otec tieto peniaze vybral a nevie čo urobil s touto nasporenou sumou. Ona tie peniaze nevidela. Babka, otcova mama - H. B. im ako

vnučkám vložila na účet 25.000,- Eur, bola to vkladná knižka, jednej 25.000,-Eur aj druhej 25 000,-Eur na štúdium s tým, že otec tieto peniaze vybral a minul.

5. Z výpovede otca ako osoby povinnej z vyživovacej povinnosti súd zistil, že nesúhlasí so zvýšením vyživovacej povinnosti a dcére navrhol študentskú pôžičku. Ďalej uviedol, že jeho mama s otcom dali na štúdium vnúčať 9.000,- Eur. On dáva maximum, dokonca si myslím, že dáva viac ako by mal dávať. Jeho invalidný čiastočný dôchodok je 375,- Eur mesačne s tým, že má zdravotné problémy s chrbticou. Pred 5 rokmi bol operovaný a do chrbtice mu bolo daných 7 titánových šraubov. Na základe toho je aj na čiastočnom invalidnom dôchodku. Navštevuje psychológa a psychiatra kvôli spánku a bolestiam, trpí bolesťami 4. stupňa z piatich. Minulý rok bol opakovane hospitalizovaný 2 x po 3 mesiace v Kremnici. Je vyučený ako železničiar. Má skončenú akadémiu v Trenčíne s maturitou. Je to železničná akadémia. Nepracuje približne 6 rokov, ešte predtým 1 rok, ako išiel na tú operáciu bol na PN. Nie je evidovaný na úrade práce sociálnych vecí a rodiny, sám si hľadá zamestnanie, avšak všetko je plné na čiastočný úväzok. Žije sám na sídlisku vo Zvolene, v 4. izbovom byte s tým, že za tento byt platí 270,- Eur mesačne. Jeho rodičia mu pomáhajú so stravou. Ďalej má 2 a pol garáže taktiež na sídlisku a ešte má záhradku na sídlisku. Tieto nemôže predať, lebo sú mu darované od jeho rodičov. Ďalej sú na neho evidované 4 vozidlá, sú to staré vozidlá, z toho je jedno pojazdné, je to Mercedes asi 20 ročný. Nespomína si, čo to boli tie peniaze z poisťky dcéry, kedy boli vyplatené. Nevie sa k tomu vyjadriť. Otec sa vyjadruje, že peniaze, ktoré babka sporila vnučkám vybral a vrátil svojej mame. Nevie, kedy to bolo, nevie uviesť ani rok. Otec sa vyjadril, že všetok jeho majetok je majetok jeho rodičov, ktorí mu darovali ale s tým, že ho nemôže ďalej rozpredať. Teda mu ho darovali s podmienkou, že nesmie ho ďalej rozpredávať. Otec uviedol, že on platí výživné vo výške 55,- Eur na dcéru. Dlžoby nemá s tým, že jej neprispieva mimo výživného, nakoľko sám nemá. Nemá v súčasnosti žiadne dlžoby, pôžičky ani úvery. Okrem dvoch dcér nemá ďalšie vyživovacie povinnosti. Rodičia nemajú zriadené vecné bremená na tých jeho nehnuteľnostiach. On im sľúbil, že to nepredá a nebude to ani prenajímať.

6. Súd na základe rozsudku Okresného súdu Zvolen sp. zn. 6P/14/2019 zo dňa 03. 10. 2019 zistil, že týmto rozsudkom bolo manželstvo rodičov detí B. rozvedené. Vtedy ešte obidve maloleté deti Viktória a Veronika boli zverené do výchovy a opatery matke a otec bol zaviazaný platiť výživné na maloletú A. vo výške 55,- EUR mesačne.

7. Z rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 8P/172/2023 zo dňa 20.9.2023 súd zistil, že otec maloletej D. B. bol zaviazaný prispievať zvýšeným výživným 200,-Eur mesačne od 28.06.2023 na mal. A.. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 08.11.2023. Z tohto spisu súd súčasne zistil, zo správy Obce Kriváň zistil, že matka detí býva v nájomnom byte, ktorého vlastníkom je Obec. Správa sa slušne, v obci neboli žiadne sťažnosti na matku maloletých detí ani nebola prejednávaná komisiou verejného poriadku. Zo správy Sociálnej poisťovne, pobočka Zvolen zistil, že otec je poberateľom invalidného dôchodku s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 70% a menej. Z potvrdenia o príjme matky súd zistil, že matka pracuje v G. I. E. J. vo Zvolene ako pedagogická asistentka. Čistý príjem matky za mesiace júl roku 2022 až jún 2023 bol vo výške 1.224,- EUR. Z oznámenia o zmene pracovného zaradenia vydaného Základnou školou, J. Alexyho vo Zvolene zistil, že týmto bolo oznámené, že zamestnankyňa ich školy K. B. bude preradená z pracovnej pozície nekvalifikovaný učiteľ na pozíciu pedagogický asistent, čím dôjde k zmene v platobnej tarife a týmto jej klesne príjem o 141,50 EUR.

8. Súd ohľadom navrhovateľky ako osoby oprávnenej z vyživovacej povinnosti zistil z predložených dokladov, že je študentkou 4. ročníka Gymnázia E. F. L. v Banskej Bystrici na celodennom riadnom štúdiu, s tým že je ubytovaná na školskom internáte v Banskej Bystrici od 03.09.2023 do 31.05.2024, za ktorý hradí 60,- Eur mesačne. Ďalej uzavrela zmluvu o doučovaní anglického jazyka, pričom za vyučovaciu hodinu hradí 14 Eur, za obedy v škole hradí 50,-Eur mesačne. Z faktúry č. 20232249 so spoločnosťou Bmedic zo dňa 25.09.2023 súd zistil, že táto bola navrhovateľke vystavená za prípravu na vysokú školu na medicínu (online s lektorom).

8. Súd zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny zistil, že otec ako osoba povinná z vyživovacej povinnosti nie je poberateľom dávky v hmotnej núdzi ani iných príspevkov. Nie je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie. Posledná doba evidencie bola od 01. 01. 2018 do 05. 02. 2019. Jeho posledný zamestnávateľ bol: Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. od 01.07.1993 - 31.12.2017. Z odpovede na lustráciu v Sociálnej poisťovni súd zistil, že otcov aktuálny čiastočný invalidný dôchodok pre rok 2024 je 388,20 Eur.

9. Súd z výpisov z katastra nehnuteľností zistil, že otec navrhovateľky je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti - bytu zapísanej na LV č. XXXX, okres Zvolen, katastrálne územie H.. Uvedenú nehnuteľnosť nadobudol na základe darovacej zmluvy, ktorá bola zavkladovaná 23. 02. 2021. Zároveň je vlastníkom garáže zapísanej na LV č. XXXX, okres Zvolen, katastrálne územie H., súpisné číslo XXXX postavenej na parc. č. 1107/3 vo veľkosti podielu 1/1, je vlastníkom záhrady o výmere 166 m² zapísanej na parc. č. 652/4, katastrálne územie H. na LV č. XXXX spoluvlastnícky podiel 1/1 a je výlučným vlastníkom garáže zapísanej na LV č. XXXX súp. č. XXXX postavenej na parc. č. 650/8., všetky tieto nehnuteľnosti nadobudol darom ku dňu 23.02.2021. Je ďalej spoluvlastníkom v 1-ici garáže zapísanej na LV č. XXXX súp. č. XXXX na parc. č. 650/7 katastrálne územie H., okres Zvolen.

10. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

11. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obidvaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

12. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa.

13. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

14. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

15. Podľa § 63 ods. 1 Zákona o rodine, rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima.

16. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

17. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

18. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

19. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

20. K zmene rozhodnutia o výživnom môže súd v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine pristúpiť len, ak sa podstatne zmenia pomery oprávneného alebo povinného z vyživovacieho vzťahu oproti pomerom, ktoré boli podkladom rozhodnutia o predchádzajúcej úprave výživného. Súd teda v konaní porovnáva pomery účastníkov konania v čase poslednej úpravy výživného a v čase rozhodnutia súdu o návrhu na zvýšenie výživného. Zmenou pomerov sa rozumie výrazná a dlhší čas trvajúca (teda nie dočasná) zmena tých okolností, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom (napr. také zvýšenie zárobku, či iných príjmov, prípadne ostatného majetku, ktoré ovplyvní celkovú situáciu povinného rodiča alebo vyšší vek dieťaťa, prípadne rozšírenie alebo zúženie vyživovacích povinností povinného rodiča a

podobne). Pri posudzovaní, či došlo k zmene pomerov sa vždy musí prihliadnuť aj na vývoj životných nákladov.

21. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Výživou dieťaťa sa rozumie uspokojovanie všetkých životných potrieb pre jeho všestranný telesný a duševný vývoj, teda nielen zabezpečovanie odôvodnených hmotných potrieb dieťaťa (napr. jedlo, oblečenie, obuv), ale aj potrieb, ktoré sú dôležité pre jeho výchovu a všestranný vývoj (napr. vzdelávanie, príprava na vyššie vzdelanie napr. vysokú školu, kultúrne, športové a rekreačné potreby a podobne). Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane oprávneného, jednak na strane povinného a určuje sa individuálne v každom jednotlivom prípade. Podľa súdnej praxe „určenie výšky výživného je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach, pretože kritériá na určenie rozsahu vyživovacej povinnosti (napr. schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného, ako aj odôvodnené potreby dieťaťa a ďalšie) sú rozdielne v každej veci a odlišujú sa od prípadu k prípadu, preto každé jedno rozhodnutie o výživnom na dieťa (aj plnoleté) je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady“ (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/148/2019 zo dňa 25.09.2019). Pri určení konkrétneho rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na odôvodnené potreby oprávneného (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine) ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery obidvoch rodičov (§ 62 ods. 2 prvá veta Zákona o rodine). Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich primárnou povinnosťou a z tohto dôvodu má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy jeho výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods. 5 Zákona o rodine). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada aj na to, ktorý z rodičov sa o dieťa osobne stará a uspokojuje jeho potrebu bývania; základnou podmienkou správneho určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je vyhodnotenie nákladov na dieťa, ktoré predstavujú všetky náklady potrebné na uspokojenie jeho potrieb; musí sa urobiť reálne tak, aby vystihovalo potreby dieťaťa ku dňu vyhlásenia rozsudku (§ 217 ods. 1 C.s.p.). Výška mesačných nákladov na dieťa má predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných aj nepravidelných platieb na dieťa, aby bola jednoznačne určiteľná.

22. Podľa súdnej praxe „pri rozhodovaní o určení výživného na maloleté dieťa je povinný prihliadnuť na celkové majetkové pomery povinného a tzv. potencialitu príjmov, t.j. k jeho zjavne nevyužitým schopnostiam; pri určení výšky výživného je rozhodujúci príjem, ktorý rodič reálne mohol dosahovať a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity; v zmysle ustanovenia § 62 ods. 5 Zákona o rodine je rodič povinný plne rešpektovať svoju vyživovaciu povinnosť a svoje výdavky usmerniť tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti nebolo ohrozené a s využitím svojich subjektívnych vlastností a pracovných príležitostí si organizovať svoje pracovné aktivity tak, aby mal reálnu možnosť si riadne plniť svoju vyživovaciu povinnosť“ (pozri rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/165/2017 zo dňa 27.11.2018); ďalej „zásada, že nerozhodujú skutočné zárobkové a majetkové pomery rodičov, ale ich reálne zárobkové a majetkové možnosti, plynú z toho, že je povinnosťou rodičov, aby venovali všetky sily na dôsledné zaistenie výživy svojich detí a vyvarovali sa každého konania, ktoré má negatívny dopad na možnosť zabezpečenia výživy detí; s povinnosťou rodičov venovať všetky sily na dôsledné zabezpečenie výživy detí v záujme ich náležitého telesného a duševného rozvoja sa nezhoduje, ak niektorý z rodičov mení zbytočne alebo dokonca zámerne (v snahe docieľiť nižší rozsah vyživovacej povinnosti) doterajšie zamestnanie za menej výhodné; pri uplatnení princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce; na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného“ (pozri rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/236/2018 zo dňa 20.02.2019). Pri posudzovaní potenciality príjmov musí súd postupovať veľmi prísne a zhodnotiť všetky relevantné okolnosti, ktoré sa v konaní preukážu. Snaha povinného znížiť vyživovaciu povinnosť na najmenšiu možnú mieru je eliminovaná tým, že sa pri určovaní vyživovacej povinnosti neprihliadala len na skutočné príjmy povinného, ale vychádza sa z jeho potenciálnych príjmov, teda príjmov, ktoré by mohol dosahovať pri existencii objektívne preukázaných skutočností. Treba mať tiež na pamäti, že v mimosporových konaniach platí vyšetrovací princíp, a teda súd musí sám aktívne vyhľadávať a vykonávať dôkazy na preukázanie objektívneho stavu veci.

23. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že od poslednej úpravy výživného ubehla doba viac ako 4 roky. Navrhovateľka v čase poslednej úpravy výživného mala 14 rokov, navštevovala 9. ročník základnej školy. Toho času má navrhovateľka 18 rokov je plnoletá a navštevuje Gymnázium Tajovského v Banskej Bystrici 4. ročník, t.j. maturitný ročník.

24. Celková mesačná suma pravidelných nákladov navrhovateľky predstavuje sumu 469,- EUR. Ako opodstatnené a nevyhnutné mesačné výdavky navrhovateľky súd posúdil: cestovné 15,- EUR, náklady spojené s bývaním v nájomnom byte 31,- EUR (keď navrhovateľka býva v byte s matkou a sestrou, t.j. 280,- EUR celkové nájomné, na jednu osobu to predstavuje sumu 93,- Eur, pričom navrhovateľka býva v byte asi 1/3 z mesiaca, v ostatnom čase je na internáte v škole), školský internát 60,- EUR, strava 160,- EUR (50,-EUR obedy škola, 70,- EUR raňajky a večere v škole, 40,-EUR strava doma), mobil 18,- EUR, hygiena a drogéria 30,- EUR, oblečenie a obuv 15,- EUR, lieky 20,- EUR, angličtina doučovanie 120,- EUR, ďalej má navrhovateľka nepravidelné a nepredpokladané výdavky a náklady na voľnočasové aktivity (kultúrne, športové a rekreačné potreby), výdavky na školské pomôcky a učebnice, školské výlety, príprava na vysokú školu, ZRPŠ, plavecký výcvik, poplatky a náklady spojené so stužkovou, trhanie zubov a iné, ktoré súd nezapočítaval do pravidelných mesačných výdavkov, avšak je potrebné ich pri rozhodovaní zohľadniť.

25. Z takto vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že navrhovateľka prestúpila z 2. stupňa základnej školy na strednú školu, čo v zmysle zaužívanej súdnej praxe a zákonnej úpravy je podstatná zmena pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu výšky výživného a taktiež došlo k zmene pomerov na strane otca, keď v roku 2021 nadobudol do výlučného vlastníctva 4-izbový byt, dve garáže a záhradu, všetko darom od svojich rodičov v roku 2021 ako otec sám uviedol. Súd mal tiež preukázané, že úmerne s vekom dieťaťa sa zvyšujú výdavky na zabezpečenie bežných potrieb dieťaťa, primerane aj zmene ekonomickej situácie. Otec navrhovateľky žije sám v štvorizbovom byte, má dve vyživovacie povinnosti, je na čiastočnom invalidnom dôchodku v sume 388,20 EUR pre zdravotné problémy s chrbticou, pričom nie je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, prácu na čiastočný úväzok si hľadá sám. Za 4. izbový byt, v ktorom žije platí 270,- EUR mesačne. Jeho rodičia mu pomáhajú so stravou. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu. Na základe uvedeného mal súd preukázané, že otec sa aktívne nezaujíma o to, ako by sa mohol zamestnať na čiastočný úväzok (minimálna hodinová mzda pre rok 2024 je 4,31 EUR), resp. aby jeho jediným príjmom nebol len čiastočný invalidný dôchodok, a teda aby mohol mať vyšší reálny príjem. Zároveň súd musí poukázať, že otec je výlučným vlastníkom viacerých nehnuteľností a to štvorizbového bytu, a teda podľa súdu bývanie jednej osoby v štvorizbovom byte je úplne nadštandardným bývaním, ktoré nezodpovedá životnej situácii osoby povinnej z vyživovacej povinnosti, ktorá je na čiastočnom invalidnom dôchodku, a ktorej podľa udania otca musia na stravu prispievať jeho rodičia. Ďalej otec je výlučným vlastníkom dvoch garáží a záhrady a jednej garáže v podielovom spoluvlastníctve s veľkosťou spoluvlastníckeho podielu 1 k celku. Z uvedených skutočností súd teda pri zvyšovaní výživného nebral do úvahy len reálny otcov príjem, ktorý predstavuje čiastočný invalidný dôchodok, ale aj celkové majetkové pomery otca a tiež jeho nezájum o to, aby sa jeho príjem zvýšil. Jeho záujem, aby sa príjem zvýšil nebol žiadnym spôsobom preukázaný. Zároveň súd musí poukázať na to, že obidve dcéry, či už maloletá Viktória, resp. v súčasnosti plnoletá Veronika sú v takom veku, kedy jednoznačne výživné pôvodne určené vo výške 45,- EUR a 55,- EUR nie je postačujúce na ich výživu. Otec si musí uvedomiť svoju vyživovaciu povinnosť, ktorú je potrebné plniť dovtedy, dokedy deti nebudú schopné samé sa živiť. Veronika je v maturitnom ročníku, pripravuje sa na vysokú školu a s prihliadnutím k vývoju životných nákladov súd určil zvýšenie výživného na navrhovateľku na sumu 200,- EUR, v prevyšujúcej časti súd návrh osoby oprávnenej z vyživovacej povinnosti zamietol.

26. Súd poukazuje aj na tú skutočnosť, že vo výnimočných prípadoch, kedy je nevyhnutná potreba zvýšenia výživného, ktorým je aj takýto prípad, je možné spravodlivo požadovať, aby otec ako osoba povinná z vyživovacej povinnosti pristúpil k predaju niektorých áut (otec uviedol, že vlastní 4 autá) a garáží a to tak, aby sa tento majetok potom využil na získanie ďalšieho príjmu. Taktiež je možné, aby predmetné garáže prenajal a mohol z prenájmu týchto garáží platiť zvýšenú vyživovaciu povinnosť na dcéry. Okrem toho súd poukazuje na to, že tak ako bolo vyššie uvedené, podľa dokazovania v predmetnom štvorizbovom byte žije sám, čo je pre jednu osobu nadštandardné bývanie. Na základe tohto je teda tiež možné uvažovať o tom, že z dôvodu potreby plnenia si vyživovacej povinnosti by otec mohol predmetný byt vymeniť za byt menší, napr. dvojizbový a takto získanú finančnú sumu pri

výmene takéhoto bytu by bolo možné použiť na platenie zvýšeného výživného. Taktiež by otec mohol časť štvorizbového bytu prenajať a získať tak finančné prostriedky.

27. Súd má za to, že zvýšenie výživného na sumu 200,- EUR mesačne zodpovedá aj právu navrhovateľky podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, tak ako to predpokladá ustanovenie § 62 ods. 2 posledná veta Zákona o rodine a zároveň bude mať zachované právo mať výživným zabezpečené životné minimum, na ktoré má zásadné právo. Súd v celom rozsahu návrhu navrhovateľky, ktorá žiadala zvýšiť výživné na sumu 220,- EUR nevyhovel z dôvodu: 1/ ďalšej vyživovacej povinnosti otca, 2/ poberania rodinných prídavkov a daňového bonusu zo strany matky, 3/ aj matkinou vyživovacou povinnosťou na navrhovateľku, keď táto je v súčasnosti asistentkou učiteľa s tým, že platovo išla o jednu triedu nižšie. Jej čistý príjem je vyše 1 000,- EUR mesačne.

28. Keďže súd návrh navrhovateľky považoval za dôvodne podaný, počiatok zvýšenia výživného súd určil od dňa 17.08.2023, t.j. odo dňa podania návrhu ako navrhla navrhovateľka v návrhu, keď podmienky na zvýšenie výživného (t.j. zmena pomerov) už boli splnené skôr. Otcovi tak vzniklo zameškané výživné za obdobie od 17.08.2023 do 31.12.2023 v sume 650,20 EUR. Nedoplatok na výživnom v mesiaci august 2023 bol v sume 70,20 EUR, ktoré súd vypočítal tým spôsobom, že keďže otca zaviazal platiť výživné 200,- EUR mesačne a v súčasnosti otec riadne platil 55,- EUR, mesačne tak rozdiel, ktorý by mal otec doplatiť je 145,- EUR mesačne. Uvedenú sumu 145,- EUR vydelil počtom dní v auguste t.j. 31, kedy jeden deň nedoplatku je v sume 4,68 EUR x 15 dní v auguste 2023 je to 70,20 EUR. Ďalší nedoplatok bol za mesiace september, október, november, december 2023, t.j. 4x po 145,- EUR, čo predstavuje sumu 580,- EUR. Po pripočítaní sumy 70,20 EUR (nedoplatok od 17.08.2023 do 31.08.2023) celkový nedoplatok predstavuje výšku 650,20 EUR. Vzhľadom na tie skutočnosti, že podľa súdu by predmetný nedoplatok v tejto výške nebolo spravodlivé od otca žiadať zaplatiť naraz súd určil otcovi možnosť splácať uvedený nedoplatok v 20,- EUR mesačných splátkach spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok nezaplatením čo i len jednej z nich. Nakoľko týmto rozsudkom došlo k zmene úpravy výživného súd vyslovil, že súčasne došlo k zmene predchádzajúcej úpravy o výživnom na A. B..